

بوی درخت گویا و

گفت و گو با گابریل گارسیا مارکز

پلینیو مندوزا

ترجمه‌ی لیلی گلستان

فهرست

۱	قصه‌ی این کتاب
۳	تهنایی امریکای لاتین
۱۳	ریشه‌ها
۲۲	حویشاں
۳۳	حرفه
۵۰	شکل‌گیری
۵۹	کلام و اثر آن
۶۸	فقط یک اثر
۷۹	انتظار
۸۸	صد سال تهنایی
۹۸	پاییز پدرسالار
۱۱۰	امروز
۱۱۷	سیاست
۱۲۷	رن‌ها
۱۳۵	حرافات، وسواس‌ها، سلیقه‌ها
۱۴۴	شهرت، مشاهیر
۱۵۴	گاه‌شمار

تنهایی امریکای لاتین *

آنتونیو پیگافتا^۱، دریابورد فلوراسی که در اولین سفر مازلان به دور دنیا همراه او بود، هنگام گذشتن از آب‌های امریکای جنوبی ما، به نگارش سفرنامه‌ی دقیقی پرداخت که بیشتر به یک ماحرای تحلیلی شاهدت دارد او در آن سفرنامه از حوک‌هایی صحبت می‌کند که نافشان در پشتشان بود و از پرسدگانی بدون پا سخن می‌گوید که ماده‌هایشان بر پشت برها تخم می‌گذاشتند و پرندگان دیگری شیه عقاب را وصف می‌کند که ریان نداشتند و مقارشان به شکل قاشق بود همچنین به توصیف جانوری افسانه‌ای می‌پردازد که سر و گوشش چون قاطر، بدش چون شتر، و پاهایش چون گورن بود و سان اسب شیهه می‌کشید او حکایت می‌کند که محص برحورد با اولین بومی در پاتاگونی^۲ آیه‌بی به دست او دادند و وحشت دیدن تصویر باعث شد آن بومی عول‌پیکر و حشماک، عقل از دست ندهد و این کتاب کوتاه و مسحورکننده که اولین خواننده‌های رمان‌های امروز در آن دیده می‌شود، شگفت‌آورترین شهادت درباره‌ی حقیقت آن رمان بیست، بلکه وقایع‌نگاران سرح‌پوست بیر از این دست گواه بسیار بر جای گذاشته‌اند

* سحرابی گابریل گارسا مارکر در مراسم اهدای حابره نوبل ادبی سال ۱۹۸۲

1 Antonio Pigaffetta

2 Patagonia

کشور توهم‌انگیز و بی‌بهایت حواستی ما مردم امریکای لاتین، یعنی ال‌دورادو، تا مدت‌ها، در اطلس‌های بی‌شمار، برحسب تصورات نقشه‌کش‌ها، حا و شکل عوض می‌کرد شخصیت اسطوره‌ای آوارو بوث کائا دو واکا^۱ شمال مکزیک را هشت سال تمام در حس و حوی آب حیات ریرپا گذاشت، در این سفرها فرماندهی هیئت محنون را به عهده داشت که عده‌شان در آغار ششصد نفر بود و به تدریج یکدیگر را از میان برداشتند و تنها پنج نفری از آنان رنده ماندند از میان اسرار بی‌شماری که هرگز آشکار نشد، داستان یارده هزار قاطری است که هر یک پنجاه کیلو طلا حمل می‌کردند و پس از حرکت از سرزمین کویکو^۲ برای پرداخت حسارت آتاهوالپا^۳، هرگز به مقصد برسیدند ولی بعدها در دوران استعمار، در ناحیه‌ی قرطاحنه، مرغ‌هایی پرورش یافته در سواحل پر رسوب رودخانه‌ها به فروش می‌رسیدند که در چینه‌دان خود دانه‌های طلا بهان داشتند این هدیان طلایی سیادگذاران ما، در تمام طول تاریخ ما را همراهی کرده است حتی در قرن گذشته هم، یک هیئت آلمانی که مطالعه‌ی ساختمان راه‌آهن بین اقیانوسی در تنگه‌ی پاناما را بر عهده داشت، صمانت اجرایی طرح را به کار سردن ریل‌های طلا، و به آهن که در آن مطلقه، فلزی کمیاب بود، ذکر کرد

حنگ شیرینی‌ها

رهایی از تسلط اسپانیا بیر نتوانست ما را از حسون مصون دارد ژنرال آنتویو لوپث سانتانا^۴ که سه بار به دیکتاتوری مکزیک انتحاب شد، تشییع حماره‌ی ناشکوهی برای دفن پای راست خود که آن را در هنگی موسوم به هنگ شیرینی‌ها از دست داده بود، برپا کرد ژنرال گارسیا مورنا^۵ شانزده سال به‌عنوان

1 Alvaro Nunez Cabeza de Vaca
2 Cuyco
3 Atahualpa
4 Antonio Lopez Santana
5 Garcia Morena

والی مطلق بر اکوادور^۱ حکومت کرد و پس از مرگ، لاس تمام رسمی بر حسدش پوشانیدند، مدال‌های بی‌شمارش را به سیباهش آویختند، بر صندلی ریاست جمهوری‌اش نشاندند و این چنین اولین شب بیداری بر نالین مردگان را، بر نالین او به صبح آوردند

ژنرال ماکریمیلیانو ارباندت مارتینث^۲، این مستند و مدعی فلسفه‌ی الهی در سالوادور، در کشتاری وحشیانه سی هزار کشاورز را قتل عام کرد او، همچنین، آونگی اختراع کرده بود که قادر به تشخیص عداهای مسموم بود؛ چراغ‌ها را با کاعد قرمز پوشانیده بود تا بهتر نتواند با هنگ نا همه‌گیری سرحدک بپردازد محسمه‌ی ژنرال فرانسيسکو موراثان^۳ که در میدان بررگ تگوسیگالپا^۴ برپاست در واقع یک بیم‌تهی مارشال بی^۵ فرانسوی است که از یک انار محسمه‌های متروک در پاریس خریداری شده است

یارده سال پیش، یکی از نامدارترین شعرای رمان ما، یعنی پابلو سرودا^۶ این مجموعه‌ی افسانه‌ای را با کلام خود مسور کرد از آن هسگام بود که در وحدان‌های بیدار و گاه بیر در وحدان‌های حفته‌ی اروپا، واقعیت رؤیاگونه‌ی امریکای لاتین نا شدتی بیش از همیشه مطرح شد وطن عطیم مردانی محنون و زبانی تاریخی که سرسختی بی‌بهاپیشان نا افسانه درمی‌آمیرد آری، ما حتی یک لحظه بیر آرامش نداشته‌ایم روری یک رئیس جمهور پرومته‌ای^۷ به تهایی در قصر خود در میان شعله‌های آتش نا ارتشی به مبارزه برحاست و روری دیگر دو فاحعه‌ی هوایی مشکوک که هرگز ماهیت آنها آشکار نشد اتفاق افتاد که یکی تپش را از قلبی سحاوتمند و دیگری ریدگی را از یک نظامی دمکرات که حیثیت ملتی را به آن بازگردانیده بود، رسود در این بین

1 Ecuador
2 Hernandez Martinez
3 Francisco Morazan
4 Tegucigalpa
5 Ney
6 Pablo Neruda
7 Promethée